

SURUHANJAYA KOPERASI MALAYSIA

GP13 : GARIS PANDUAN MENGENAI ETIKA CALON ANGGOTA LEMBAGA KOPERASI

BAHAGIAN A : PENGENALAN

TUJUAN

Garis panduan ini dikeluarkan di bawah seksyen 86B Akta Koperasi 1993 (Akta) untuk menggariskan etika dan larangan yang wajib dipatuhi oleh calon anggota Lembaga sesuatu koperasi.

LATAR BELAKANG

2. Seksyen 42 Akta memperuntukkan bahawa sesebuah koperasi hendaklah mempunyai suatu Lembaga yang terdiri daripada tidak kurang daripada enam orang dan tidak lebih daripada lima belas orang anggota yang dilantik dengan sewajarnya pada mesyuarat agung tahunan sesuatu koperasi.
3. Lembaga mempunyai peranan penting dalam memastikan dasar dan amalan koperasi dikendalikan dengan berkesan serta memahami tanggungjawabnya terhadap anggota. Lembaga bertanggungjawab sepenuhnya

terhadap perjalanan koperasi di samping memastikan nilai dan kepentingan anggotanya terpelihara.

4. Dalam melaksanakan tugas dan tanggungjawabnya, Lembaga hendaklah berhemat dalam mentadbir dan mengurus koperasi dengan berlandaskan peruntukan Akta, Peraturan-Peraturan Koperasi, perintah, garis panduan, undang-undang kecil dan keputusan mesyuarat agung koperasi.

5. Dalam senario masa kini, Suruhanjaya Koperasi Malaysia (Suruhanjaya) mendapati wujudnya salah laku serta penyelewengan yang boleh membawa kepada pemilihan Anggota Lembaga Koperasi (ALK) yang tidak berkualiti dan seterusnya memudaratkan koperasi seperti penyelewengan dalam bentuk politik wang atau kempen yang tidak harmoni.

6. Sehubungan ini, garis panduan ini dikeluarkan bagi memberi panduan kepada koperasi dalam memastikan pemilihan ALK dilaksanakan secara beretika.

7. Garis panduan ini hendaklah dibaca bersekali dengan Garis Panduan Pengurusan Mesyuarat Agung.

BAHAGIAN B : ETIKA CALON

8. Nilai-nilai etika yang perlu ada pada seseorang calon hendaklah seperti berikut:

(a) kejujuran;

(b) keterbukaan;

- (c) ketelusan;
- (d) kebertanggungjawaban; dan
- (e) keprihatinan.

dalam melaksanakan tugas untuk membangunkan koperasi.

9. Seseorang calon yang dipilih hendaklah memahami dan menghayati konsep dan prinsip koperasi supaya dapat mencerminkan integriti yang kukuh bagi sesebuah koperasi.

Salah Laku Dan Larangan Kepada Calon

10. Berdasarkan kepada nilai-nilai yang telah dinyatakan di para 8, seseorang calon yang bertanding adalah dilarang sama sekali daripada membuat apa-apa tindakan salah laku yang boleh mencemar proses pemilihan calon ALK. Tindakan berkenaan antara lain termasuklah seperti berikut –

(a) Rasuah

- (i) Menyalahgunakan apa jua kuasa secara langsung atau tidak langsung dengan sendiri atau melalui mana-mana orang lain bagi pihaknya dengan tujuan mendorong atau memaksa orang itu mengundi atau tidak mengundi mana-mana orang dalam mana-mana pencalonan bagi pihaknya sendiri atau bagi pihak lain, termasuklah menggunakan kedudukan atau kuasanya secara salah bagi mendapat undi.

- (ii) Memberi, meminjam, meminta atau bersetuju untuk memberi atau meminjam atau meminta, atau berjanji akan mendapatkan atau akan berusaha untuk mendapatkan, apa-apa wang atau balasan bernilai untuk seseorang anggota atau untuk seseorang yang lain, dengan tujuan mendorong seseorang anggota supaya mengundi atau tidak mengundi dalam mana-mana pencalonan bagi pihak dirinya sendiri atau bagi pihak lain.

- (iii) Memberi atau menerima atau membenarkan anggota keluarganya atau mana-mana orang untuk memberi atau menerima bagi pihaknya, secara langsung atau tidak langsung, kepada atau daripada mana-mana anggota koperasi yang lain apa-apa jua hadiah, benda atau faedah samada secara zahir atau sebaliknya bagi mendorong seseorang anggota supaya mengundi atau tidak mengundi dalam mana-mana pencalonan bagi pihaknya sendiri atau pihak lain.

(b) Menggunakan Kekerasan

Mengguna kekerasan atau ugutan mengguna atau mengancam untuk mengguna apa-apa jua bentuk kekerasan samada secara fizikal atau bukan fizikal, paksaan, ugutan atau halangan secara langsung atau tidak langsung, dengan sendirinya atau melalui seseorang lain bagi pihaknya, dengan tujuan untuk membawa atau mengakibatkan kecacatan, kerosakan atau kerugian ke atas mana-mana orang bagi mendorong atau memaksa mana-mana anggota koperasi atau keluarga agar mengundi atau tidak mengundi mana-mana anggota koperasi lain dalam mana-mana pencalonan.

(c) Penggunaan Media Cetak dan Elektronik

Penerbitan dan penggunaan media massa, elektronik atau internet, menerbit, menyiar atau menulis apa-apa risalah, majalah, makalah, buku atau lain-lain karya secara langsung atau tidak langsung, yang mempunyai unsur-unsur menyokong, menfitnah, mencela, mengeji atau mengandungi kenyataan palsu terhadap mana-mana anggota koperasi yang disiarkan melalui media massa, elektronik atau internet dengan tujuan untuk mengelirukan seseorang berkenaan anggota yang lain, mempengaruhi atau mendapat undi atau sokongan bagi pihaknya atau orang lain dalam mana-mana pencalonan.

(d) Kenyataan Palsu

Mana-mana calon yang mengeluarkan sesuatu kenyataan palsu atau memburukkan reputasi seseorang calon lain dengan ini telah melakukan suatu perbuatan yang boleh mengakibatkan calon tersebut diambil tindakan disiplin.

(e) Ejen, Pelobi, Pengurus Kempen atau Perayu Undi

Calon samada bagi pihaknya sendiri atau melalui ejen, pelobi, pengurus kempen atau perayu undi dilarang daripada berkempen secara provokatif yang boleh mewujudkan suasana tidak harmoni dalam koperasi.

(f) Majlis dan Pertemuan

Kecuali semasa mesyuarat agung tahunan, pertemuan atau majlis yang dianjurkan oleh koperasi berkenaan, calon atau ejen, pelobi, pengurus kempen atau perayu undi bagi pihak dirinya, dilarang dalam tempoh pemilihan, menganjurkan, samada secara langsung atau tidak langsung, sebarang perhimpunan, pertemuan jamuan, kursus, lawatan atau apa-apa majlis yang membabitkan anggota-anggota bagi mendorong seseorang anggota supaya mengundi atau tidak mengundi calon berkenaan.

(g) Derma atau Bantuan

- (i) Calon dilarang, samada secara langsung atau tidak langsung, memberi sebarang bentuk derma, bantuan atau peruntukan atas kapasiti persendirian atau melalui orang lain dengan tujuan untuk mendapat undi atau sokongan atau mempengaruhi anggota-anggota di dalam mana-mana pencalonan bagi pihak dirinya sendiri atau bagi pihak calon lain.
- (ii) Mana-mana calon yang ingin memberi derma atau sebarang bentuk pemberian lain hendaklah disalurkan menerusi koperasi.

(h) Pernyataan Akhbar atau Awam

Calon dilarang membuat apa-apa pernyataan akhbar atau awam secara lisan atau bertulis atau dengan apa-apa cara sekalipun dan/atau menyebarkan pernyataan akhbar atau awam berhubungan dengan apa-apa dasar atau keputusan yang telah dibuat oleh koperasi termasuk keputusan disiplin koperasi yang boleh merosakkan imej dan keluhuran keputusan koperasi.

(i) Calon Yang Masih Menjawat Jawatan Dalam Koperasi

Calon yang masih menjawat jawatan dalam koperasi adalah dilarang daripada menyalahgunakan apa jua kuasa atau apa-apa yang bersamaan dengannya yang ada pada mereka bagi tujuan persendirian di dalam menjalankan pentadbiran koperasi dan hendaklah sentiasa menjalankan dasar-dasar koperasi.

(j) Tingkah Laku Sewaktu Menjalankan Mesyuarat Agung Kawasan

Calon yang ditugaskan menjalankan mesyuarat agung kawasan, adalah dilarang daripada menyalahgunakan apa jua kuasa atau apa-apa yang bersamaan dengannya yang ada pada mereka dengan tujuan bagi manfaat pihak sendiri atau bagi pihak lain dan hendaklah sentiasa menjalankan dasar-dasar koperasi dan mengikut arahan-arahan Lembaga.

BAHAGIAN C : PELANGGARAN ETIKA

11. Seseorang anggota boleh mengemukakan aduan serta-merta dan tidak lewat daripada tujuh hari daripada kesalahan itu berlaku kepada Jawatankuasa Disiplin (Jawatankuasa) mengenai mana-mana calon yang melanggar etika di sepanjang tempoh tarikh penamaan calon hingga hari pengundian. Aduan hendaklah dikemukakan berserta bukti yang kukuh iaitu:

- (a) laporan polis;
- (b) rakaman suara;
- (c) rakaman video;
- (d) laporan perubatan;
- (e) gambar; atau
- (f) dokumen seperti salinan cek, tiket penerbangan, baucer, resit atau invois.

12. Urusan yang melibatkan pelanggaran etika calon hendaklah dikendalikan oleh Jawatankuasa Disiplin yang dibentuk oleh Lembaga.

Jawatankuasa Disiplin

13. Lembaga hendaklah menetapkan komposisi Jawatankuasa dan menentukan bidang tugas mereka. Jawatankuasa bolehlah terdiri daripada pegawai atau mana-mana orang yang dilantik oleh Lembaga yang tidak terlibat dalam membuat aduan atau siasatan atau yang mempunyai pertalian persaudaraan dengan pengadu. Sekurang-kurangnya seorang daripada Jawatankuasa hendaklah mempunyai pengalaman dalam bidang perundangan.

14. Pengerusi Jawatankuasa hendaklah terdiri daripada mana-mana anggota Lembaga. Pengerusi dalam semua hal adalah tertakluk kepada penyeliaan dan arahan Jawatankuasa dan hendaklah —

- (a) melaksanakan keputusan-keputusan Jawatankuasa;
- (b) menjalankan mana-mana tugas Jawatankuasa yang diwakilkan kepadanya oleh Jawatankuasa;
- (c) menandatangani bagi pihak Jawatankuasa segala notis, pengumuman dan sebarang dokumen yang dikeluarkan atas nama dan bagi pihak Jawatankuasa; dan
- (d) mempunyai kuasa dan tanggungjawab yang ditetapkan oleh Jawatankuasa.

15. Jawatankuasa mempunyai tanggungjawab seperti berikut:

- (a) memastikan perkara-perkara berkaitan dengan disiplin calon dalam tempoh pencalonan sehingga hari pengundian mengikut kehendak perundangan koperasi;

- (b) menerima, mengkaji, mendengar dan memutuskan aduan-aduan terhadap calon; dan
- (c) mewakili apa-apa tanggungjawab dan tugasnya kepada mana-mana orang yang difikirkan perlu tertakluk kepada terma dan syarat atau sekatan yang ditentukan.

Keputusan Aduan

16. Jawatankuasa hendaklah memaklumkan keputusan terhadap aduan yang diterima dalam tempoh tidak lewat empat belas hari dari tarikh aduan diterima dengan mengambil kira faktor keadilan semulajadi (*natural justice*).

17. Sekiranya calon ALK didapati bersalah sebelum mesyuarat agung, calon berkenaan hendaklah dihalang daripada bertanding.

18. Sekiranya mana-mana calon didapati terlibat dalam kes disiplin dan masih belum diberi keputusan oleh Jawatankuasa, maka dia boleh terus bertanding serta memegang jawatan sebagai ALK. Jika calon ALK didapati bersalah setelah dipilih menjadi ALK, calon hendaklah mengosongkan jawatannya dan kekosongan jawatan hendaklah diisi mengikut undang-undang kecil koperasi.

19. Jika ada calon ALK yang tidak berpuas hati dengan keputusan yang telah dibuat menurut para 16, maka calon berkenaan boleh mengemukakan rayuan kepada Jawatankuasa. Sekiranya keputusan rayuan tidak diterima sebelum MAT maka calon tersebut dibenarkan bertanding.

PEMAKAIAN DAN TARIKH KUAT KUASA

20. Semua koperasi dikehendaki mematuhi peruntukan di bawah Akta, Peraturan-Peraturan, perintah dan garis panduan yang dikeluarkan oleh Suruhanjaya dari semasa ke semasa.

21. Garis panduan ini dikuatkuasakan pemakaiannya mulai tarikh ia dikeluarkan.

“BERKHIDMAT UNTUK NEGARA”

“1 MALAYSIA, RAKYAT DIDAHULUKAN, PENCAPAIAN DIUTAMAKAN”

(DATO' MANGSOR BIN SAAD)
Pengerusi Eksekutif
Suruhanjaya Koperasi Malaysia

Tarikh : **24 NOVEMBER 2010**

“Peneraju Kecemerlangan Koperasi”